

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Izvođenje Dokaza > Estonia

Izvođenje dokaza

 Estonija

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Teret dokazivanj

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Teret dokazivanja uređen je člankom 230. Zakona o parničnom postupku (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*), u kojem je navedeno da, u slučaju tužbe, svaka od stranaka mora dokazati činjenice na kojima se temelje njihove tvrdnje i prigovori, osim ako je zakonom propisano drukčije. Nadalje, osim ako je zakonom propisano drukčije, stranke se mogu dogovoriti o drukčijoj podijeli tereta dokazivanja od one predviđene zakonom te o prirodi dokaza kojima se dokazuju određene činjenice. Osim ako je zakonom predviđeno drukčije, sud može na vlastitu inicijativu izvoditi dokaze u bračnim stvarima, stvarima dokazivanja očitstva, sporovima koji se odnose na interese djeteta ili postupcima povodom tužbe.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Činjenicu koju sud smatra općim znanjem nije potrebno dokazivati. Činjenicu o tome koje su pouzdane informacije dostupne iz izvora izvan postupka sud može proglasiti općim znanjem. Nadalje, argument koji je stranka navela o određenoj činjenici ne mora se dokazati ako protivna stranka priznaje činjenicu. Priznanje znači bezuvjetno i izričito slaganje s činjeničnim navodima u obliku pisane izjave upućene sudu ili dane na raspravi na kojoj je slaganje uneseno u zapisnik. Priznanje je moguće povući samo uz pristanak suprotne stranke ili ako stranka koja je povukla priznanje ima dokaze da je navod koji se odnosi na postojanje ili nepostojanje činjenice netočan i da je priznanje posljedica netočnog shvaćanja činjenica. U takvim se slučajevima ne smatra da je činjenica priznata. Činjenica se smatra priznatom tako dugo dok druga stranka izričito ne ospori tvrdnju iznesenu o činjeničnom stanju, a namjera osporavanja činjenice nije razvidna iz ostalih izjava te stranke.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Sud ocjenjuje sve dokaze u skladu sa zakonom iz svih perspektiva, detaljno i objektivno, i odlučuje, prema savjesti suda, je li tvrdnja koju je navela stranka u postupku dokazana uzimajući u obzir, među ostalim, dogovor stranaka povezan s osiguranjem dokaza.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Iako je u članku 236. stavku 2. Zakona o parničnom postupku navedeno da bi, u načelu, stranke u postupku trebale tražiti od suda da izvodi dokaze, u članku 230. stavku 3. Zakona o parničnom postupku predviđeni su slučajevi kada sud može izvoditi dokaze na vlastitu inicijativu. Konkretno, osim ako je zakonom predviđeno

drukčije, sud može na vlastitu inicijativu izvoditi dokaze u bračnim stvarima, stvarima dokazivanja očitstva, sporovima koji se odnose na interese djeteta ili u postupcima povodom tužbe.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Ako je za ocjenjivanje dokaza potrebno izvesti dodatne dokaze, sud će to organizirati putem sudske odluke koja se priopćuje strankama u postupku. Ako je dokaze potrebno izvoditi izvan nadležnosti suda koji vodi postupak u toj stvari, sud koji vodi postupak može poslati pismo zahtjeva radi donošenja odluke za izvršenje radnje u postupku na sudu u čijoj se nadležnosti može izvesti dokaz. Osim toga, dokazi se mogu izvoditi izvan Estonije.

Nakon donošenja odluke, dokazi se izvode u skladu s odredbama koje se primjenjuju na izvođenje dokaza, ovisno o vrsti dokaza, iz poglavlja od 27. do 32. Zakona o parničnom postupku.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Sud može odbiti zahtjev za izvođenje dokaza u sljedećim slučajevima:

1. dokazi nisu važni za predmet (prije svega, ako dokazanu činjenicu nije potrebno dokazati ili ako sud smatra da je o određenoj činjenici već dostavljeno dovoljno dokaza)
2. ako se u skladu sa zakonom ili na temelju dogovora između stranaka činjenica mora dokazati dokazima određene vrste ili oblika, ali se traži izvođenje dokaza neke druge vrste ili oblika
3. dokazi nisu dostupni, prije svega ako nisu poznate pojedinosti o svjedocima ili o mjestu isprave ili ako važnost dokaza nije razmjerna vremenu koje je potrebno za izvođenje dokaza ili postoje neke druge povezane poteškoće
4. zahtjev za izvođenje dokaza prekasno je dostavljen
5. potreba za izvođenjem dokaza nije opravdana
6. stranka u postupku koja traži izvođenje dokaza nije platila predujam koji sud traži za pokrivanje troškova koji nastaju prilikom izvođenja dokaza.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

U skladu s člankom 229. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, dokaz u parničnom postupku svaka je informacija koja je u postupkovnom obliku predviđenom zakonom te na temelju koje sud, u skladu sa zakonom propisanim postupkom, potvrđuje postojanje ili nepostojanje činjenica na kojima se temelje tvrdnje i prigovori stranaka i ostale činjenice koje su važne za pravedno odlučivanje o predmetu.

U skladu sa stavkom 2., dokazi mogu uključivati svjedočenje svjedoka, izjave koje su pod prisegom dale stranke u postupku, dokazne isprave, fizičke dokaze, inspekciju ili mišljenje vještaka. U postupcima povodom tužbenih zahtjeva i u pojednostavnjenim postupcima sud može smatrati da su ostala sredstva dokazivanja, uključujući izjavu sudionika u postupku koja nije dana pod prisegom, dovoljna za dokazivanje činjenica.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

1. Svjedočenje svjedoka

U skladu s člankom 251. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, može se saslušati svaka osoba koja bi mogla biti svjesna činjenica koje su važne za određeni predmet, osim ako je ta osoba stranka u postupku ili zastupnik stranke u postupku povodom određenog predmeta. Svjedoci moraju dati informacije o činjenicama koje su sami uočili. Osoba koja je pozvana kao svjedok mora doći na sud i svjedočiti istinu pred sudom u odnosu na činjenice koje su joj poznate. Od svjedoka se može zatražiti da dostave pisane izjave umjesto dolaska na raspravu ako bi dolazak na sud predstavljao nerazumno opterećenje za svjedoka i, uzimajući u obzir sadržaj pitanja i osobne karakteristike svjedoka, pisano svjedočenje je, prema mišljenju suda, dovoljno kao dokaz. Osim toga, sud može upotrijebiti zapisnik s rasprave u drugom sudskom postupku ako se time pojednostavnjuje postupak i može se pretpostavljati da će sud moći ocijeniti zapisnik u nužnoj mjeri bez izravnog ispitivanja svjedoka.

Svaki svjedok saslušava se zasebno i svjedoci koji nisu saslušani ne mogu biti u sudnici dok traje rasprava. Ako sud ima razloga vjerovati da se svjedok boji ili ima neki drugi razlog da ne kaže istinu pred sudom u nazočnosti

stranke u postupku ili ako stranka u postupku usmjerava svjedočenje svjedoka ometanjem ili na neki drugi način, sud tu osobu može zamoliti da napusti sudnicu dok traje svjedočenje. U takvim slučajevima, toj se osobi nakon povratka u sudnicu čita iskaz svjedoka i sudionik u postupku ima pravo ispitati svjedoka. Ako je svjedočenje svjedoka kontradiktorno, sud može saslušati i ispitati svjedoka nekoliko puta tijekom iste rasprave.

U slučaju pisanih izjava, stranke u postupku imaju pravo dostaviti pisana pitanja svjedocima putem suda. Sud utvrđuje na koja pitanja svjedok mora odgovoriti. Ako je potrebno, sud može pozvati svjedoka na raspravu radi usmenog svjedočenja.

Ako se osoba ne može pojaviti na sudu zbog bolesti, starosti ili invaliditeta ili iz nekog drugog valjanog razloga, ili ako je to nužno iz nekog drugog razloga, sud može otići k svjedoku da sasluša njegovo svjedočenje.

Sud neposredno razmatra dokaze (članak 243. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). U cilju provjere pouzdanosti izjava svjedoka, sud se može oslanjati na različite metode navedene u članku 262. stavcima 1. i 8. Zakona o parničnom postupku, na primjer, u skladu sa stavkom 1. sud utvrđuje identitet svjedoka, njegovo ili njezino zanimanje, obrazovanje, mjesto boravišta, povezanost s predmetom i odnos sa strankama u postupku. Prije svjedočenja, sud objašnjava svjedoku da ima obavezu govoriti istinu te koji je postupak u slučaju da odbije svjedočiti; u skladu sa stavkom 8. sud, ako je nužno, postavlja dodatna pitanja za vrijeme ispitivanja radi pojašnjenja ili nadopunjavanja svjedočenja ili kako bi utvrdio osnovu za znanje svjedoka.

2. Mišljenje vještaka

Kako bi razjasnio okolnosti koje su važne za određeno pitanje za koje je potrebna posebna stručnost, sud ima pravo na zahtjev stranaka u postupku zatražiti mišljenje vještaka. Radi tumačenja prava izvan Republike Estonije, međunarodnog prava ili običajnog prava, sud može, na zahtjev stranke u postupku ili na vlastitu inicijativu, tražiti mišljenje vještaka za pravna pitanja. Odredbe o saslušanju svjedoka primjenjuju se na saslušanje vještaka u cilju dokazivanja okolnosti ili događanja za čije je točno tumačenje potrebna posebna stručnost. Ako je stranka u postupku sudu dostavila pisano mišljenje vještaka, a ta osoba nije saslušana kao svjedok, ta se mišljenja smatraju dokaznim ispravama. Umjesto traženja vještačenja, sud može upotrijebiti mišljenje vještaka koje je dostavljeno na temelju naloga suda u drugom sudskom postupku ili mišljenje vještaka pripremljeno na temelju naloga tijela koje vodi postupke u kaznenom ili prekršajnom postupku ako se time pojednostavnjuje postupak ili ako se smatra da sud može ocijeniti mišljenje vještaka u nužnoj mjeri bez organiziranja novog vještačenja. U takvim slučajevima vještaku se mogu postaviti dodatna pitanja ili ga se može pozvati na sud radi ispitivanja.

Vještačenje vodi forenzički stručnjak ili druga kvalificirana osoba zaposlena u državnoj forenzičkoj ustanovi, ovlaštenu vještak ili neki drugi stručnjak kojeg je imenovao sud. Sud može neku osobu imenovati vještakom ako ta osoba ima znanje i iskustvo nužno za davanje mišljenja. Ako je za provedbu vještačenja dostupan ovlaštenu vještak, druge se osobe mogu imenovati vještacima samo ako za to postoji valjan razlog. Ako se stranke dogovore oko vještaka, sud može tu osobu imenovati vještakom ako ona može biti vještak u skladu sa zakonom.

Stranka u postupku ima pravo za vrijeme trajanja postupka postavljati pitanja vještaku. Sud utvrđuje za koja je pitanja potrebno mišljenje vještaka. Sud mora navesti svoje razloge za odbijanje takvih pitanja. Vještaci moraju svoje mišljenje dostaviti sudu u pisanom obliku, osim ako im sud naloži da ga moraju izložiti usmeno ili, uz suglasnost vještaka, u nekom drugom obliku. Mišljenje vještaka trebalo bi sadržavati detaljan opis provedenih vještačenja, donesene zaključke na temelju vještačenja i obrazložene odgovore na pitanja suda.

Vještaci moraju dostaviti točno i obrazloženo mišljenje na pitanja koja su im postavljena. Kako bi dostavio svoje mišljenje, vještak može pregledati sve materijale iz predmeta koji su mu potrebni, može sudjelovati u izvođenju dokaza na sudu i može zatražiti referentne materijale i dodatne informacije od suda.

Mišljenje vještaka objavljuje se na raspravi. Osim ako je dostavljeno u pisanom obliku ili u obliku koji je moguće reproducirati u pisanom obliku, vještak svoje mišljenje mora izložiti na raspravi. Sud može radi ispitivanja na raspravu pozvati vještaka koji je dostavio svoje mišljenje u pisanom obliku ili u obliku koji se može reproducirati u pisanom obliku. Sud isto tako može na raspravu pozvati vještaka koji je dostavio svoje mišljenje ako je to zatražila jedna od uključenih stranaka.

Nakon izlaganja mišljenja vještaka, stranke u postupku mogu tijekom rasprave vještaku postavljati pitanja u cilju objašnjenja njegovog mišljenja, ako je vještak pozvan na sud. Pitanja se isto tako mogu sudu dostaviti unaprijed i

sud ih može proslijediti vještaku. Sud će isključiti ona pitanja koja su nevažna ili su izvan nadležnosti vještaka.

Odredbes koje se odnose na saslušanje svjedoka primjenjuju se i na saslušanje vještaka.

3. Pisani dokazi

Dokazne isprave u obliku su pisane isprave ili neke druge isprave ili sličnog podatkovnog medija koji je zabilježen fotografijom, videozapisom, audiozapisom, elektroničkim ili drugim načinom snimanja podataka, sadržava podatke o činjenicama koje su važne za donošenje odluke o nekom pitanju i može se dostaviti na raspravu u uočljivom obliku.

Službena i osobna pisma i dopisi, odluke iz drugih predmeta i mišljenja stručnih osoba koje stranke u postupku dostavljaju sudu isto se tako smatraju ispravama.

Dostavljene pisane isprave moraju biti u izvorniku ili preslici. Ako stranke u postupku dostave izvorne isprave zajedno s prijepisima, sud može izvorne isprave vratiti i uključiti u spis presliku prijepisa koju je ovjerio sudac. Na zahtjev osoba koje dostavljaju pisane isprave, izvorne isprave uključene u spis mogu se vratiti kada sudska odluka stupi na snagu i kada postupak bude okončan. Prijepis se čuva u spisu. Sud može odrediti rok za pregled dostavljene isprave, a nakon toga sud mora vratiti ispravu. U takvim se slučajevima u spisu čuva prijepis isprave. Ako je isprava dostavljena u obliku prijepisa, sud ima pravo zatražiti dostavljanje izvorne isprave ili moraju biti obrazložene okolnosti zbog kojih nije dostavljena izvorna isprava. Ako se nije postupilo u skladu sa zahtjevima suda, sud će odlučiti o valjanosti prijepisa isprave.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

U načelu se u parničnim postupcima primjenjuje opće pravilo slobodne ocjene dokaza, ali se, uz suglasnost stranaka, mogu primjenjivati ograničenja. U članku 232. stavku 2. Zakona o parničnom postupku navedeno je da niti jedan dokaz nema unaprijed utvrđenu težinu za sud, osim ako su se stranke dogovorile drukčije. Prema tome, stranke se mogu dogovoriti da će određenim dokazima dati presudnu težinu.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Da. Na temelju zakona ili dogovora stranaka može proizići da se određena činjenica može dokazati samo dokazima određene vrste ili određenog oblika.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Da. U skladu s člankom 254. Zakona o parničnom postupku, osoba koja je pozvana kao svjedok mora doći na sud i svjedočiti istinu pred sudom u odnosu na činjenice koje su joj poznate.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Sljedeće osobe imaju pravo odbiti svjedočiti:

1. potomci i preci tužitelja ili tuženika
2. sestra, polusestra, brat ili polubrat tuženika ili tužitelja ili osoba koja je bila oženjena sestrom ili polusestrom ili udana za brata ili polubrata tuženika ili tužitelja
3. maćeha ili očuh ili skrbnici ili pokćerka ili posinak tuženika ili tužitelja ili dijete u njihovom skrbništvu
4. usvojitelj ili usvojeno dijete tužitelja ili tuženika
5. braćni drug ili životni partner tuženika ili tužitelja, i roditelji braćnog druga ili partnera, čak i ako su brak ili zajednički život prestali.

Svjedok može i odbiti svjedočiti ako bi svjedočenjem mogao inkriminirati sebe ili neku od prethodno navedenih osoba za kazneno djelo ili prekršaj.

Svjedok ima pravo odbiti svjedočiti o činjenicama na koje se primjenjuje Zakon o državnim tajnama i povjerljivim podacima stranih država (*riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadus*).

Osoba koja obrađuje podatke u novinarske svrhe ima pravo odbiti svjedočiti o činjenicama zbog kojih bi morala otkriti osobu od koje je dobila podatke.

Bez obzira na navedeno, svjedok ne smije odbiti svjedočiti o sljedećem:

1. izvršenju i sadržaju transakcije kojoj je bio pozvan svjedočiti
2. rođenju ili smrti člana obitelji
3. činjenici koja se odnosi na vlasnički odnos koji nastaje iz odnosa na temelju obiteljskog prava
4. radnji koja se odnosi na pravni odnos koji je predmet spora koju je svjedok sam izvršio kao zakonski prednik ili zastupnik stranke.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Da. Ako svjedok odbije svjedočiti bez dobrog razloga, sud mu može odrediti novčanu kaznu ili ga pritvoriti u trajanju do 14 dana. Svjedok se mora odmah pustiti na slobodu ako je svjedočio ili ako je završila rasprava ili je prestala potreba svjedočenja.

Osim toga, svjedok snosi troškove postupka uzrokovane time što je odbio svjedočiti bez dobrog razloga.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Člankom 256. Zakona o parničnom postupku utvrđeno je koje osobe ne smiju biti saslušane kao svjedoci. Svećenici neke crkvene zajednice koja je registrirana u Estoniji ili njihovo administrativno osoblje ne smiju biti saslušani ili ispitivani o okolnostima o kojima su im se osobe ispovijedile ili povjerile. Sljedeće se osobe ne smiju saslušati bez dopuštenja osobe u čijem je interesu nametnuta obveza čuvanja tajne:

1. zastupnici u građanskim ili upravnim predmetima, odvjetnici u kaznenim ili prekršajnim postupcima i javni bilježnici u odnosu na činjenice za koje su saznali pri obavljanju svojeg posla
2. liječnici, ljekarnici ili druge osobe koje pružaju zdravstvenu skrb u odnosu na činjenice o kojima im se pacijent povjerio, uključujući činjenice koje se odnose na pretke, umjetnu oplodnju, obitelj ili zdravlje osobe
3. ostale osobe koje su, zbog svojeg zanimanja ili profesionalnih ili poslovnih aktivnosti, saznale povjerljive podatke koje ne smiju otkriti u skladu sa zakonom.

Stručno pomoćno osoblje prethodno navedenih osoba isto se tako ne smije saslušati bez dopuštenja osobe u čijem je interesu nametnuta obveza čuvanja tajne.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Člankom 262. Zakona o parničnom postupku utvrđen je postupak za saslušanje svjedoka. Saslušanje svjedoka započinje tako da sud svjedoku objasni cilj saslušanja i potakne ga da otkrije sve što zna o predmetu rasprave. Nakon toga stranke u postupku imaju pravo svjedoku postavljati pitanja za vrijeme trajanja postupka. Uz dopuštenje suda stranke u postupku mogu izravno postavljati pitanja.

Sud isključuje sva pitanja kojima se svjedok navodi ili pitanja koja nisu važna za određeni predmet te pitanja postavljena u cilju otkrivanja novih činjenica koje nisu prije navedene i pitanja koja se ponavljaju. Ako je potrebno, sud ima pravo postaviti dodatna pitanja u bilo kojem trenutku za vrijeme ispitivanja u cilju objašnjenja ili nadopunjavanja svjedočenja ili kako bi utvrdio osnovu za znanje svjedoka.

U skladu s člankom 350. Zakona o parničnom postupku, sud može organizirati raspravu u obliku konferencije kako bi sudionici u postupku ili njihov zastupnik ili savjetnik mogli biti na nekom dugom mjestu za vrijeme rasprave i izvršavati radnje u postupku u stvarnom vremenu na tome mjestu. Mogu biti saslušani i svjedok ili vještak koji se nalaze na nekom drugom mjestu i stranka u postupku koja se nalazi na nekom drugom mjestu može im postavljati pitanja tijekom rasprave koja se održava u obliku konferencije.

Na raspravi koja je organizirana u obliku konferencije, na tehnički siguran način mora biti zajamčeno pravo svakog sudionika u postupku da podnosi predstavke i zahtjeve i da izražava stajalište o predstavkama i zahtjevima, a uvjeti za sudsku raspravu u odnosu na prienos slika i zvuka u stvarnom vremenu između sudionika u postupku koji se ne nalaze u prostorijama suda i onih koji se ondje nalaze moraju biti tehnički sigurni. Uz suglasnost stranaka i svjedoka i, u postupcima povodom tužbenog zahtjeva, uz suglasnost samog svjedoka, svjedok se može saslušati telefonom u okviru konferencije. Ministar pravosuđa može utvrditi posebne tehničke zahtjeve za provođenje rasprave u obliku konferencije.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

U skladu s člankom 238. stavkom 3. točkom 1. Zakona o parničnom postupku, sud može odbiti prihvatiti dokaze i vratiti dokaze ako su dokazi dobiveni kaznenim djelom ili nezakonitom povredom temeljnog prava.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

U skladu s člankom 267. Zakona o parničnom postupku, stranka koja nije mogla dokazati, bilo kojim drugim dokazima, činjenicu koju ona sama mora dokazati ili koja nije dostavila nikakve druge dokaze, ima pravo zatražiti da se radi dokazivanja činjenice pod prisegom sasluša suprotna stranka ili treća strana. U slučaju pravne osobe, moguće je saslušati zastupnika te stranke pod prisegom.

Sud pod prisegom može saslušati i stranku koja mora dostaviti dokaze o osporenoj činjenici ako je to zatražila jedna stranka i s time se složila druga stranka.

Bez obzira na zahtjeve stranaka i podjelu tereta dokazivanja, sud može na vlastitu inicijativu pod prisegom saslušati jednu ili obje stranke ako, na temelju prethodnog postupka i dostavljenih i izvedenih dokaza, sud ne može oblikovati stajalište o istinitosti izjavljene činjenice koju je potrebno dokazati. Sud isto tako može, bez suglasnosti suprotne stranke, pod prisegom saslušati stranku na njezinu vlastitu inicijativu ako stranka koja je obvezna dostaviti dokaze želi dati izjave pod prisegom.

U skraćenom postupku i u postupcima povodom tužbe, sud može smatrati da je izjava sudionika u postupku koja nije dana pod prisegom dovoljna za dokazivanje činjenice, osim ako je zakonom o toj vrsti postupka povodom tužbenog zahtjeva propisano da su dopuštene samo izjave koje su stranke dale pod prisegom. Odluka u ostalim postupcima ne može se temeljiti na izjavi koju stranka nije dala pod prisegom.

■ Posljednji put ažurirano: 18/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.